

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE "VICTOR BABEȘ" TIMIȘOARA
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE MEDICINĂ DENTARĂ
1.3 Departamentul	II - Morfologie Microscopică
1.4 Domeniul de studii de..... ¹⁾	Licență
1.5 Ciclul de studii ²⁾	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Medicină Dentară în limba română

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ANATOMIE PATOLOGICA							
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. Dr. Marioara Cornianu							
2.3 Titularul activităților de laborator	Asist. Dr. Octavia Vita Asist. Drd. Aura Jurescu Asist. Drd. Adelina Gheju Asist. Drd. Ioana Mihai Asist. Dr. Adrian Vaduva							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DF
							Obligativitate ³⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 din care: curs	2	3.3 laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 din care: curs	28	3.6 laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					55
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					-
Examinări (1 seminar, 1 examen practic, 1 examen final)					6
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	94				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite⁵⁾	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Histologie, Anatomie, Biologie celulară.
4.2 de competențe	Abilitatea de a folosi microscopul, de a recunoaște tesuturile si organele, macroscopic si microscopic. Cunoasterea principalelor coloratii histologice pentru tesuturile umane.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența la curs este obligatorie în procent de 75% din numărul total de cursuri (14/sem). Pentru motive întemeiate, studenții au posibilitatea de a recupera/ prereducera absentă la curs doar în aceeași săptămână (atunci când este posibil). Studenții vor respecta regulamentul de ordine internă al UMFT. Telefoanele mobile vor fi închise, nefiind tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale. Nu se acceptă înregistrarea/ filmarea cursului fără acordul cadrului didactic titular al acestuia. Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs pentru buna desfășurare a acestuia. Data susținerii seminarului din materia de curs este stabilită de comun acord cu studenții la începutul semestrului și afișată la avizierul disciplinei. Nu se vor accepta cererile de amânare a acestuia decât din motive întemeiate.
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența la lucrări practice este obligatorie, studentul fiind acceptat la examenul practic dacă îndeplinește minim 70% din prezente. Pentru motive întemeiate studenții au posibilitatea de a recupera/ prereducera absentă la lucrări practice în săptămâna în curs (atunci când este posibil).

	<ul style="list-style-type: none"> • Toate absentele realizate la lucrările practice de microscopie se recuperează obligatoriu în ultimele 2 săptămâni ale semestrului. • Telefoanele mobile vor fi închise pe durata laboratoarelor, nefiind tolerate convorbirile telefonice în timpul laboratorului nici părăsirea de către studenți a sălii de lucru în vederea preluării apelurilor telefonice personale. • Nu se acceptă întârzierea studenților la laborator pentru o bună desfășurare a activității. • Nu se accepta folosirea telefoanelor pentru filmarea sau înregistrarea activității din cadrul laboratorului fără acordul cadrului didactic. • Examenul practic se va susține în sesiunea ordinară, din tematica lucrărilor practice afișată în prealabil. • Studenții vor purta halate medicale și vor avea caiete de lucrări practice și creioane colorate.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe Profesionale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea tuturor aspectelor bolilor, începând cu etiologia și mecanismele de producere (patogeneza), continuând cu descrierea modificărilor structurale la nivel macro- și microscopic. 2. Să dezvolte capacitatea de a recunoaște și de a descrie principalele modificări micro- și macroscopice tisulare și să integreze aceste modificări într-o entitate diagnostică. 3. Capacitatea de a înțelege și de a interpreta un diagnostic micro- și microscopic.
Competențe transversale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilirea de corelații anatomo-clinice cu dezvoltarea algoritmului gândirii medicale, pornind de la alterarea structurii cu impact asupra funcției diverselor organe și sisteme și cu manifestările clinice subsecvente. 2. Preocuparea pentru perfecționarea profesională prin antrenarea abilităților de gândire critică demonstrată prin participare activă la curs și laborator. 3. Implicarea în activități de cercetare științifică prin participare la elaborarea de referate, studii, articole de specialitate și inițierea în studiul uneia dintre temele de licență ale disciplinei (la studenții care își exprimă această opțiune). 4. Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on-line etc.) atât în limba română cât și într-o limbă de circulație internațională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Furnizarea cunoștințelor, abilităților și experienței necesare pentru înțelegerea substratului morfologic al afecțiunilor/bolilor, familiarizarea cu terminologia utilizată în morfopatologie, cunoașterea modului în care procesele patologice pot afecta structura și funcția sistemelor și/sau organelor corpului uman și în special din sfera buco-maxilo-facială, toate acestea fiind reflectate în manifestările clinice.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Cunoașterea și înțelegerea aspectelor teoretice și practice de patologie cu aplicații directe în domeniul medical.</p> <p>Înțelegerea "limbajului" folosit de către anatomo-patolog pentru a descrie modificările structurale celulare și tisulare și abilitatea de a interpreta un buletin/raport histopatologic.</p> <p>Dezvoltarea gândirii / rationamentului medical în diagnosticul pozitiv și diferențial al bolilor.</p> <p>Dezvoltarea abilităților de a lucra cu microscopul și de a înțelege substratul lezional tisular.</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
I. Morfopatologia în contextul disciplinelor medicale. Tehnici de prelevare și prelucrare a biopsiilor. Tehnici de colorare a preparatelor histopatologice. Colorații histochemice și imunohistochemice.	Prelegeri/prezentări în powerpoint cu imagistică reprezentativă pentru multiplele aspecte macroscopice și microscopice ale tuturor entităților structural - lezionale din curricula cursului.	3	
II. Tulburările circulației sângelui: Hiperemia. Hemoragia. Tromboza. Embolia. Ischemia. Infarctul.	Materialul predat este revizuit permanent și completat cu cele mai recente informații din domeniul morfopatologiei, în special al patologiei cavității bucale.	3	
III. Alterări celulare: Alterări celulare reversibile. Modificări celulare de adaptare: atrofia, hipertrofia, hiperplazia, metaplazia, displazia. Alterări prin	Toate aceste prelegeri presupun:	3	

stocare anormală de substanțe: alterări prin tulburări ale metabolismului lipidelor; alterarea hialină; alterarea mucinoasă și mucoidă; alterarea fibrinoidă; alterarea amiloidă; alterări prin depunerea cristalelor de urat; alterări prin variația depunerilor de calciu. Pigmenții: melanina, pigmenții hemoglobinici. Alterări celulare ireversibile (necroza).	comunicare interactivă + problematizare + dezbateri.		
IV. Inflamația acută: Principalele reacții din cursul procesului inflamator. Tipuri de inflamație acută .		3	
V. Inflamația cronică: Caracterele morfologice ale inflamației cronice. Clasificarea inflamațiilor cronice. Inflamația tuberculoasă; inflamația sifilitică; actinomicoză; inflamațiile parazitare. Particularitățile inflamațiilor virale. Procesele de regenerare, reparare și fibroză.		3	
VI. Tumori I: Caracterele biomorfologice generale ale tumorilor benigne. Caracterele biomorfologice generale ale tumorilor maligne. Invazia și metastazarea tumorală. Efectele clinico-biologice ale tumorilor. Diagnosticul morfologic al tumorilor. Criterii de apreciere a prognosticului, gradare și stadialitate în cancer. Stările precanceroase. Carcinomul intraepitelial.		3	
VII. Tumori II: Principalele tipuri de tumori benigne și maligne: tumorile țesutului epitelial; tumorile țesutului conjunctiv; tumorile țesutului adipos; tumorile țesutului cartilagos; tumorile țesutului osos; tumorile țesutului muscular; tumorile vaselor sangvine; tumorile vaselor limfatice; tumorile țesutului pigmentar melanic; tumorile țesutului limforecticular; tumorile măduvei osoase hematopoietice; tumorile trofoblastului fetal; tumorile embrionare (disembrioplasice). Etiopatogenia tumorilor.		3	
VIII. Bolile glandelor salivare: Litiata salivară (sialolitiază); Sialadenitele acute și cronice, specifice și nespecifice. Leziuni limfoepiteliale. Tumorile glandelor salivare (epiteliale și mezenchimale benigne și maligne; limfoame; tumorile țesutului pigmentar melanic; tumori secundare).		3	
IX. Tumorile și pseudotumorile cavității bucale: Leziunile pseudotumorale ale cavității bucale. Leziunile cu potențial de malignizare ale mucoasei orale. Tumorile cavității bucale (epiteliale, mezenchimale și melanocitare - benigne și maligne; tumori secundare).		3	
X. Bolile mucoasei bucale, ale buzelor și limbii: Stomatitele. Bolile proprii ale buzelor. Bolile proprii ale limbii.		3	
XI. Bolile maxilarelor: Chisturile și tumorile maxilarelor: Chisturile maxilarelor. Tumori odontogene		3	

(epiteliale, mezenchimale și mixte). Tumori neodontogene benigne și maligne. Tumori metastatice. Despicăturile congenitale labio-maxilo-palatine. Osteodistrofiile maxilarelor.			
XII. Morfopatologia dento-buco-maxilară: Bolile dinților I: Anomaliile dentare. Miloliza. Traumatismele dinților. Abraziunea dentară patologică. Pigmentarea dinților.		3	
XIII. Bolile dinților II: Caria dentară. Pulpitele acute și cronice. Necroza și gangrena pulpară. Reacțiile cementului radicular.		3	
XIV. Bolile dinților II: Parodontitele apicale acute și cronice. Parodontopatiile degenerative. Parodontoamele. Rezorbția radiculară a dinților. Vindecarea plăgii alveolare după extracția dintelui.		3	
Bibliografie obligatorie: 1. MORFOPATOLOGIE GENERALA PENTRU MEDICINA DENTARA. Cornianu Marioara, Dema Alis, Tăban Sorina, Mureșan Anca, Lazureanu Codruța, Faur Alexandra, Cornea Remus, Grigoraș Mirela. Edit Eurobit Timisoara 2012 2. Note de curs – MORFOPATOLOGIA CAVITATII BUCALE. Bibliografie facultativă: 1. NOTIUNI DE MORFOPATOLOGIE PENTRU STOMATOLOGI. Elena Potencz, Marioara Cornianu, Codruța Lăzureanu, Anca Roșian, Carmen Muntean, Sorina Tăban, Alis Dema, Romanița Glăja. Ed. Mirton, Timișoara, 2000. 2. MORFOPATOLOGIA CAVITATII BUCALE. Elena Potencz. Ed. Mirton, Timișoara, 1998. 3. HEAD and NECK PATHOLOGY – Thompson L, Elsevier Saunders, 2nd Edition, 2013. 4. ORAL and MAXILLOFACIAL PATHOLOGY – Neville B, Damm D, Allen C, Bouquot J, Saunders Elsevier, 3rd Edition, 2009. 5. Cawson's Essentials of ORAL PATHOLOGY and ORAL MEDICINE – Cawson R, Odell E, Churchill Livingstone Elsevier, 8th Edition, 2008.			
8.2 Seminar/ Laborator/stagiu/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
I. Introducere în morfopatologia practică. Semnele morții biologice. Tehnica necropsiei. Prelevarea și fixarea țesuturilor umane pentru examenul histopatologic (biopsic).	- Vizită la Serviciul de Anatomie patologică cu explicarea circuitelor și procedeele standardizate dintr-un laborator de anatomie patologică. - Prezentarea înregistrării video a tehnicii necropsiei.	3	
II. Lucrare de microscopie. Tulburări ale circulației sângelui și alterări celulare: Staza pulmonară cronică. Trombul. Infarctul renal. Steatoză hepatică (colorația HE, Scharlach).	- Participarea la efectuarea autopsiei și la conceperea protocolului de necropsie. - Demonstrarea alterărilor la nivel macroscopic pe piesele din muzeul disciplinei.	3	
III. Lucrare de microscopie. Inflamația acută și cronică: Reacțiile vasculo-exudative din inflamația acută. Abcesul (renal). Flegmonul (apendicita acută flegmonoasă). Granulomul de corp străin. Tuberculoza proliferativă (foliculul tuberculos).	- Demonstrarea proceselor patologice la nivel microscopic pe lame histopatologice în colorații uzuale, speciale și tehnici imunohistochimice. - Prezentarea în power-point a leziunilor microscopice de studiat / laborator.	3	
IV. Demonstrații de macroscopie în prosectură sau în muzeul disciplinei	- Demonstrația interpretării unui buletin histopatologic.	3	
V. Lucrare de microscopie. Tumori benigne: Papilomul. Hemangiomul. Leiomiomul. Condromul. Osteoclastomul.	- Prezentări de cazuri clinice cu interrelații anatomo-clinice și paraclinice.	3	
VI. Lucrare de microscopie. Tumori maligne: Celula canceroasă. Carcinomul bazocelular. Carcinomul epidermoid keratinizat. Adenocarcinomul. Sarcomul		3	
VII. Demonstrații de macroscopie în prosectură sau în muzeul disciplinei		3	
VIII. Lucrare de microscopie. Morfopatologia glandelor salivare:		3	

Sialadenita cronică. Adenomul pleomorf de glandă salivară. Chistadenomul papilar limfoid (tumora Warthin). Carcinomul muco-epidermoid. Carcinomul adenoid-chistic.			
IX. Lucrare de microscopie. Morfopatologia cavității bucale: Epulisul gigantomucos. Fibromul de iritație. Adamantinomul. Odontomul. Carcinomul cavității bucale.		3	
X. Evaluarea cunoștințelor de Morfopatologie (test/seminar).		3	
XI. Lucrare de microscopie. Morfopatologia dinților I: Caria dentinei. Hemoragia și hiperemia pulpară. Hialinizarea pulpei dentare. Calcificările pulpei dentare.		3	
XII. Lucrare de microscopie. Morfopatologia dinților II: Pulpita acută purulentă. Pulpita cronică ulcerosă. Pulpita cronică granulomatoasă (polipoasă). Granulomul dentar.		3	
XIII. Recapitulare leziuni macroscopice în muzeul disciplinei / recuperare lucrări de microscopie din tematica lucrărilor practice semestrul I (înafara orelor alocate în programul fiecărei grupe)		3	
XIV. Recapitulare leziuni microscopice / recuperare lucrări de microscopie din tematica lucrărilor practice semestrul I (înafara orelor alocate în programul fiecărei grupe)		3	
Bibliografie obligatorie: 1. Protocoale de laborator Anatomie Patologica în format electronic și tipărit, editate la disciplină. 2. Prezentările power point ale lucrărilor practice. 3. LUCRARI PRACTICE DE MORFOPATOLOGIE PENTRU MEDICINA DENTARA. Cornianu Marioara, Edit Eurobit, Timisoara 2012. Bibliografie facultativă: 1. NOTIUNI DE MORFOPATOLOGIE PENTRU STOMATOLOGI. Elena Potencz, Marioara Cornianu, Codruța Lăzureanu, Anca Roșian, Carmen Muntean, Sorina Tăban, Alis Dema, Romanița Glăja. Ed. Mirton, Timișoara, 2000. 2. MORFOPATOLOGIA CAVITATII BUCALE. Elena Potencz. Ed. Mirton, Timișoara, 1998. 3. HEAD and NECK PATHOLOGY – Thompson L, Elsevier Saunders, 2nd Edition, 2013. 4. ORAL and MAXILLOFACIAL PATHOLOGY – Neville B, Damm D, Allen C, Bouquot J, Saunders Elsevier, 3rd Edition, 2009. 5. Cawson's Essentials of ORAL PATHOLOGY and ORAL MEDICINE – Cawson R, Odell E, Churchill Livingstone Elsevier, 8th Edition, 2008.			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> Curriculum-ul disciplinei este alcătuit astfel încât să faciliteze formarea competențelor profesionale (specifice profesiei) și a competențelor transversale. Conținutul cursurilor/lucrărilor practice livrează noțiuni și abilități de bază pentru specializarea Medicina Dentară. Conținuturile disciplinei se coroborează cu cerințele pieței de profil – personal medical cu înaltă calificare. Conținutul tematic al cursului/LP a fost selectat ca urmare a analizei programelor analitice de la universități de profil din țară și străinătate.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe pentru nota 5: definiția principalelor entități morfolopatologice cu descrierea lor sumară, macro și microscopică Cunoștințe pentru nota 10:	Examen scris - 50 de întrebări tip grilă cu unul sau mai multe răspunsuri corecte un timp limitat 60 minute din curricula cursului (morfopatologie generală și orală).	60 %

	aspecte macro și microscopice ale diverselor leziuni, etio-patogeneza acestora, clasificări actuale, evoluție, complicații posibile, prognostic, corelații anatomo-clinice. Cunoașterea amănunțită a leziunilor din morfopatologia orală.		
10.5 Laborator/Stagiu	<p>Cunoștințe pentru nota 5: diagnostic de organ și de leziune pe cel puțin jumătate din aspectele histopatologice prezentate</p> <p>Cunoștințe pentru nota 10: -diagnostic de organ și de leziune pe toate imaginile histopatologice prezentate; - descrierea macroscopică a unei piese din muzeul disciplinei, cu diagnostice diferențiale, corelații clinice și aprecieri prognostice</p>	<p>- Examen practic constând în recunoașterea și interpretarea unor imagini microscopice proiectate, din tematica parcursă la lucrările practice (din curricula lucrărilor practice de morfopatologie generală și orală);</p> <p>- Examen practic macroscopic: descrierea unui preparat anatomopatologic din muzeul disciplinei (din curricula lucrărilor practice de morfopatologie generală).</p>	30%
10.6 Seminar	<p>Cunoștințe pentru nota 5: definiția principalelor entități morfopatologice.</p> <p>Cunoștințe pentru nota 10: aspecte macro și microscopice ale diverselor leziuni.</p>	<p>- Evaluare scrisă tip grilă cu unul sau mai multe răspunsuri corecte din tematica parcursă la curs în semestrul 3 și 4 (morfopatologie generală și morfopatologia cavității bucale).</p> <p>- Activitatea din cursul semestrului: participare activă la curs și laborator.</p>	10%
10.7 Standard minim de performanță <ul style="list-style-type: none"> – cunoașterea terminologiei utilizate în domeniul disciplinei – cunoașterea alterărilor patologice elementare și înțelegerea mecanismelor de producere – recunoașterea modificărilor patologice elementare – recunoașterea leziunilor cel mai frecvent întâlnite în practica medicală și realizarea de corelații anatomo-clinice – formarea manualității necesare în activitatea de laborator . – cunoașterea tehnicilor moderne utilizate în cercetarea și studiul componentelor și mecanismelor celulare și tisulare. 			

Data completării 31.10.2018	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de laborator/stagiu
Semnătura sefului de disciplină Prof. Univ. Dr. Alis Dema	Conf. Dr. Marioara Cornianu	Conf. Dr. Marioara Cornianu Asist. Dr. Octavia Vita Asist. Drd. Aura Jurescu Asist. Drd. Adelina Gheju Asist. Drd. Ioana Mihai Asist. Dr. Adrian Vaduva
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament Prof. Dr. Doina Mioara Verdes	